

De Genderprototypes van Vandaag: een Kwalitatief Onderzoek

Roos van Gorkum

Studentnummer: s5142431

Afdeling Psychologie, Rijksuniversiteit Groningen

PSB3A-BT15: Bachelor These

Supervisor: Dr. Ing. Martine Goedendorp

Tweede beoordelaar: Dr. Maarten Derksen

In samenwerking met: Katharina Dreher, Eline de Haan, Anna van Hell, Alexandra

Horinkova en Beatriz Tinoco.

11 April 2025

Een scriptie is een proeve van bekwaamheid voor studenten. De goedkeuring van de scriptie is het bewijs dat de student over voldoende onderzoeks- en rapportagevaardigheden beschikt om af te studeren, maar biedt geen garantie voor de kwaliteit van het onderzoek en de resultaten van het onderzoek als zodanig, en de scriptie is daarom niet per se geschikt als academische bron om naar te verwijzen. Als u meer wilt weten over het in deze scriptie besproken onderzoek en de daarop gebaseerde publicaties waarnaar u zou kunnen verwijzen, neem dan contact op met de genoemde begeleider.

The Genderprototypes of Today: a Qualitative Research

Abstract

Genderprototypes have been researched before (Helgeson, 1994; Visser, 2002), however recent research into these genderprototypes is missing. Furthermore, research into the prototype of non-binarity is entirely absent. The research questions were: Which prototypes do young adults associate with masculinity, femininity and non-binarity and are there differences in features men and women mention when describing masculinity, femininity and non-binarity? This research is a partial replication of the research conducted by Helgeson (1994). By using a convenience sample, a total of 98 young adult men (34.7%) and women (63.3%) aged between 18 and 35 were recruited. An online questionnaire was used to ask them to describe one of the following types: masculine male, masculine female, feminine male, feminine female and non-binary. To measure masculinity the descriptions given for the masculine types were combined and for femininity the descriptions of the feminine types. The gathered descriptions were coded based on the existing themes from Helgeson's (1994) research and new inductive themes. The prototypical features for masculinity were muscular, confident and dresses casually, for femininity wearing make-up, concern with appearance and caring. Non-binarity was associated with strong convictions on the LGBTQ+ community, struggling with gender-identity and gender-neutral appearance. Not all features were mentioned by men and women, some were only mentioned by one sex, suggesting the possibility of sex differences in views on genderprototypes. Future research could focus on better understanding the findings in this study by replicating it with a sample that includes a more equal distribution of men and women.

Keywords: femininity, masculinity, non-binarity, prototypes

Samenvatting

Hoewel genderprototypes eerder zijn onderzocht (Helgeson, 1994; Visser, 2002), ontbreekt recent onderzoek naar deze prototypes en is onderzoek naar het prototype van non-binariteit volledig afwezig. De onderzoeksvragen luiden: Welke prototypen associëren jongvolwassenen met masculiniteit, femininiteit en non-binariteit, en zijn er verschillen in de kenmerken die mannen en vrouwen benoemen bij het beschrijven van masculiniteit, femininiteit en non-binariteit? Dit onderzoek is een gedeeltelijke replicatie van het onderzoek van Helgeson (1994). Door middel van een gemakssteekproef werden 98 jongvolwassen mannen (34.7%) en vrouwen (63.3%), tussen de 18 en 35 jaar geworven. Aan hen werd via een online vragenlijst gevraagd een van de volgende types te omschrijven: masculiene man, masculiene vrouw, feminiene man, feminiene vrouw en non-binair. Voor het meten van masculiniteit werden beschrijvingen van masculiene types samengevoegd en voor femininiteit de beschrijving van de feminiene types. De verzamelde beschrijvingen werden gecodeerd op basis van bestaande thema's uit het onderzoek van Helgeson (1994) en nieuwe inductieve thema's. De prototypische kenmerken van masculiniteit zijn gespierdheid, zelfverzekerdheid en informele kledingstijl, voor femininiteit het dragen van make-up, aandacht voor het uiterlijk en zorgzaamheid. Non-binariteit wordt gekenmerkt door sterke overtuigingen over de LHBTI+ gemeenschap, worstelingen met genderidentiteit en genderneutraal uiterlijk. Niet alle kenmerken werden door zowel mannen als vrouwen benoemd, wat suggereert dat er mogelijk sekseverschillen zijn wat betreft de kijk op genderprototypen. Toekomstig onderzoek zou zich kunnen richten op een beter inzicht in de in dit onderzoek gevonden bevindingen, door dit onderzoek te repliceren met een steekproef die een meer gelijke verdeling van mannen en vrouwen.

Trefwoorden: femininiteit, masculiniteit, non-binariteit, prototypes

De Genderprototypes van Vandaag: een Kwalitatief Onderzoek

Verschillen tussen mannen en vrouwen blijven een veel besproken onderwerp in de Nederlandse samenleving, zoals blijkt uit onderzoek naar traditionele rolverdeling van mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2022). Man en vrouw zijn kan op verschillende manieren bekeken worden: biologisch en sociaal. De begrippen *gender* en *seks* zijn dan ook niet uitwisselbaar (Tseng, 2008). Sekse verwijst naar biologische verschillen, zoals chromosomale en hormonale kenmerken van mannen en vrouwen (Tseng, 2008). Gender daarentegen gaat verder dan deze biologische verschillen en betreft sociaal en cultureel geconstrueerde rollen die specifieke verwachtingen en gedragingen toeschrijven aan wat het betekent om man of vrouw te zijn (Tseng, 2008; Visser, 2002).

Femininiteit en *masculiniteit* zijn, net als gender, sociale en culturele concepten die verwijzen naar wat een samenleving associeert met het zijn van man of vrouw (Tseng, 2008). Over het algemeen beschrijven mannen zichzelf als masculien en vrouwen zichzelf als feminien (Kachel et al., 2016). Echter, kunnen vrouwen zich ook identificeren als masculien en mannen zich als feminien (Kachel et al., 2016).

Prototypes zijn voorbeelden van een categorie die als meest representatief voor die specifieke categorie worden beschouwd. Ze dienen als de beste illustraties van de kenmerken die bij een groep horen (Rosch & Lloyd, 1978). Genderprototypes vertegenwoordigen de meest representatieve voorbeelden van eigenschappen die geassocieerd worden met een specifiek gender, waaronder concepten van masculiniteit en femininiteit.

In de literatuur zijn verschillen in kenmerken die worden geassocieerd met prototypes van masculiniteit en femininiteit al eerder besproken (Helgeson, 1994; Visser, 2002). Zo worden familiegerichtheid, zorgzaamheid, emotioneel zijn en kritisch zijn op het eigen uiterlijk gekoppeld aan femininiteit, terwijl carrièregerichtheid, zelfredzaamheid, sterkte,

rationaliteit en dominantie geassocieerd worden met masculiniteit (Helgeson, 1994; Visser, 2002). Hoewel genderprototypes van masculiniteit en femininiteit in deze eerdere studies zijn onderzocht (Helgeson 1994; Visser, 2002), dateren deze uit de late 20e en vroege 21e eeuw. Recent onderzoek dat de huidige genderprototypes van masculiniteit en femininiteit in kaart brengt, ontbreekt.

In de onderzoeken van Helgeson (1994) en Visser (2002) is in de beschrijvingen van masculiniteit en femininiteit geen onderscheid gemaakt tussen de kenmerken die door mannen werden genoemd en die door vrouwen werden gegeven. Helgeson (1994) vermeldt wel dat mannen en vrouwen binnen de prototypes van masculiniteit en femininiteit niet altijd dezelfde kenmerken benoemen, maar specificeert niet welke dat zijn. Jenkin en Vroegh (1969) geven ook aan dat mannen en vrouwen voornamelijk dezelfde omschrijving geven van masculiniteit en femininiteit, maar specificeren evenmin de waargenomen verschillen. De afwezigheid van literatuur die ingaat op de specifieke verschillen tussen de kenmerken die mannen en vrouwen benoemen bij het beschrijven van masculiniteit en femininiteit, is opvallend.

Lange tijd werd aangenomen dat masculiniteit en femininiteit twee uitersten waren, waarbij iemand ofwel masculien of wel feminien was, maar niet beide (Bem, 1974). Deze indeling van masculiniteit/femininiteit is niet voldoende om genderidentiteit te beschrijven (Bem, 1974). Zo schreef Kate Bornstein in haar memoires uit 1994 dat de indeling man/vrouw tekortschiet, omdat sommige mensen, zoals zichzelf, zich met geen van beide volledig kunnen identificeren. Ook Bem (1974) stelde in haar onderzoek dat deze tweedelige benadering van masculiniteit en femininiteit niet toereikend is, omdat deze geen ruimte laat voor individuen die zowel masculiene als feminiene eigenschappen laten zien, een concept dat toentertijd werd aangeduid als androgynie. Bem haar werk heeft een belangrijke basis gelegd voor de moderne benaderingen van gender die we nu kennen (Dean & Tate, 2017). Hoewel androgynie al meer ruimte laat voor mensen die zich met zowel masculiniteit en femininiteit identificeren, zijn er

ook mensen die zich met geen van beide kunnen identificeren. Deze mensen kunnen zich identificeren als *non-binair*. Identificeren met de non-binaire identiteit verwijst naar het niet exclusief identificeren als man of vrouw; iemand kan zich zowel deels met beide identificeren als met geen van beide (Genderidentiteit, Genderexpressie En Nonbinariteit, n.d.; Monro, 2019).

In Nederland zijn er nog geen exacte gegevens beschikbaar over het aantal personen dat zich als non-binair identificeert, echter wordt het aantal geschat tussen de 233.000 en 306.000 mensen (Joemmanbaks & de Graaf, 2023). Bovendien is in Nederland in 2018, na een rechtszaak, voor het eerst een genderneutrale 'X' in plaats van een 'V' of een 'M' in een paspoort opgenomen (NOS, 2018). Ook in andere westerse samenlevingen, zoals de Verenigde Staten, krijgt non-binariteit steeds meer aandacht (McCarty & Burt, 2024). Zo identificeert naar schatting 11% van de LHBTI-populatie in de Verenigde Staten zich als nonbinair (Wilson & Meyer, 2021) en is psychologisch onderzoek naar deze groep in de laatste jaren toegenomen (Schudson & Morgenroth, 2022). Onderzoek naar gender focust zich voornamelijk op mannen en vrouwen waardoor veel kennis over onder andere de non-binaire identiteit ontbreekt (McCarty & Burt, 2024).

Zoals eerder benoemd, zijn genderprototypes sociaal en cultureel bepaalde concepten, die gekoppeld zijn aan veranderende culturele en maatschappelijke normen (Visser, 2002). De mogelijkheid om een 'X' in plaats van een 'V' of een 'M' in een paspoort te kunnen noteren (NOS, 2018), suggereert dat er mogelijk een verschuiving heeft plaatsgevonden in de Nederlandse maatschappij. Deze ontwikkeling benadrukt het belang van het opnieuw onderzoeken van genderprototypes, omdat deze mogelijk met de culturele en maatschappelijke verandering zijn mee veranderd sinds deze voor het laatst werden bestudeerd door Helgeson (1994) en Visser (2002). Jongvolwassenen zijn voor dit onderzoek een relevante groep, omdat zij zijn opgegroeid met deze eventueel veranderde normen. Dit

onderzoek zal een aangepaste replicatie uitvoeren van het kwalitatieve onderzoek van Helgeson (1994), waarbij naast de prototypes van femininiteit en masculiniteit ook gekeken zal worden naar het hedendaagse prototype van non-binariteit, gezien het ontbreken van eerder onderzoek naar het non-binaire prototype.

De onderzoeksvragen van deze studie luiden: Welke prototypes associëren jongvolwassenen met masculiniteit, femininiteit en non-binariteit? Zijn er verschillen in de kenmerken die mannen en vrouwen benoemen bij het beschrijven van masculiniteit, femininiteit en non-binariteit?

Methode

Participanten en Ontwerp

Dit onderzoek hanteerde een kwalitatief onderzoeksontwerp en richtte zich op het onderzoeken van de huidige prototypes van masculiniteit, femininiteit en non-binariteit onder jongvolwassen mannen en vrouwen, tussen de 18 en 35 jaar. Participanten werden geworven met een gemakssteekproef. In totaal namen 193 mensen deel aan het onderzoek. Van deze groep werden de resultaten van 95 participanten uitgesloten van de analyse, omdat zij de vraag om hun toestemming te herbevestigen niet invulden ($n = 88$), bij de vraag over leeftijd “Anders” [other] invulden ($n = 5$) of geen beschrijving van een persoon gaven ($n = 2$). Uiteindelijk zijn de data van 98 participanten geanalyseerd. Het merendeel van de steekproef bestond uit studenten (80.6%), was werkzaam (70.4%) en werkte gemiddeld $M = 12.5$ uren per week, $SD = 9.0$. Van de 98 deelnemers waren er 34 (34.7%) man, 62 (63.3%) vrouw, refererend aan sekse bij de geboorte. Uit de 98 geanalyseerde antwoorden werden de gegevens van nog twee participanten uitgesloten, voor het beantwoorden van de tweede onderzoeksvraag, omdat één deelnemer op de vraag “Wat is je Sekse (bij de geboorte)?” [What is your sex (at birth)?] antwoordden met “Ik wil deze vraag niet beantwoorden” [I do not want to answer this question], en de ander met “Anders”. Aangezien de tweede

onderzoeksvraag gericht was op het in kaart brengen van verschillen in antwoorden tussen mannen en vrouwen, konden deze gegevens niet meegenomen worden in de resultaten. Tabel 1 bevat de verdere demografische gegevens.

Tabel 1

Demografische Gegevens Onderzoek participanten

Gegevens	<i>n</i>	%
Leeftijdscategorie		
18-20	24	24.5
21-25	59	60.2
26-30	9	9.2
31-35	6	6.1
Nationaliteit		
Nederlands	65	66.3
Duits	9	9.2
Slowaak	16	16.3
Anders ^a	6	6.0
Geen antwoord	2	2.0
Huidige genderidentificatie		
Man	32	33.0
Vrouw	60	63.0
Non-binair	2	2.0 2.0
Anders	2	2.0
Geen antwoord	2	
Hoogst afgerond opleidingsniveau		3.1 8.2
Basisschool	3	7.1
Middelbare school:	8	36.7
Havo	7	2.0 7.1
Vwo	36	6.1
Beroepsonderwijs:	2	28.6
MBO	7	1.0
HBO	6	
Universiteit	28	
Geen antwoord	1	

Opmerking. Deze tabel toont het aantal participanten per categorie in zowel absolute aantallen als percentages. “Data_Survey_Gender”, 2025. Overgenomen uit SPSS.

^a Deze categorie omvat Portugese, Indiase, Indonesische, Israëlische en Nederlands-

Amerikaanse nationaliteiten.

Meetinstrumenten

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden werden alle participanten gevraagd een van de volgende types te omschrijven: masculiene man [masculine male], masculiene vrouw [masculine female], feminiene man [feminine male], feminiene vrouw [feminine female] en non-binair [non-binary]. Er zijn 54 beschrijvingen gegeven van de masculiene man, 25 van de masculiene vrouw, 20 van de feminiene man, 39 van de feminiene vrouw en 20 van een nonbinaire persoon. De instructie voor het beschrijven van de persoon luidde: “Kun je deze persoon omschrijven?” [Can you describe this person?]. “Ga na hoe de persoon eruitziet, wat deze persoon denkt, hoe deze persoon zich gedraagt- alles wat in je opkomt en relevant lijkt” [Consider how this person looks, what the person thinks about, how the person behaves- whatever comes to mind and seems relevant]. Om de onderzoeksvraag te beantwoorden, werden in dit onderzoek beschrijvingen van masculiniteit, feminiteit en non-binariteit geanalyseerd. Voor het meten van masculiniteit werden in dit onderzoek beschrijvingen van masculiene man en masculiene vrouw samengevoegd. Voor het meten van feminiteit werden de beschrijving van feminiene man en feminiene vrouw samengevoegd. Nonbinariteit werd gemeten aan de hand van de beschrijving van non-binair.

Procedure

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van een online vragenlijst, gefaciliteerd via het platform Qualtrics. De vragenlijst werd door de zes student-onderzoekers met participanten gedeeld via een link. Deze link werd verspreid via groepsapps en gedeeld met vrienden, collega's en kennissen. Daarnaast werd hen gevraagd om de link verder te verspreiden. Alle vragen waren opgesteld in het Engels, en participanten werd gevraagd in het Engels te antwoorden. De vragenlijst kon door de participanten in hun eigen tijd en op hun eigen apparaten worden ingevuld. Bij het openen van de vragenlijst kregen de participanten eerst

informatie over de studie en het gebruik van hun data. Deze informatie gaf een transparant inzicht in het doel van de studie. Vervolgens werd de participanten gevraagd toestemming te geven voor deelname aan het onderzoek en hergebruik van hun data. De vragenlijst bestond uit drie delen: In het eerste deel werden demografische gegevens verzameld. Participanten beantwoordden zowel open als gesloten vragen over hun leeftijd, opleidingsniveau, nationaliteit en huidige beroepsstatus.

In het tweede deel werden participanten gevraagd een van de volgende vijf personen te kiezen en te omschrijven: masculiene man, masculiene vrouw, feminiene man, feminiene vrouw en non-binair. Nadat participanten een beschrijving hadden gegeven, werd hen gevraagd of zij nog een persoon wilden omschrijven. Bij een positief antwoord [*yes*] volgde opnieuw de keuze uit de vijf personen. Dit proces herhaalde zich totdat participanten alle personen hadden omschreven of aangaven geen extra beschrijving meer te willen geven [*no*]. In dit geval gingen ze verder naar het laatste deel van de vragenlijst.

In dit laatste deel werd gevraagd naar de sekse bij geboorte, het huidige gender en of de school van de participant aandacht besteedde aan seksuele diversiteit. Tot slot werd participanten gevraagd hun eerder gegeven toestemming te herbevestigen. Het invullen van de vragenlijst kostte naar schatting gemiddeld 7 minuten, afhankelijk van het aantal prototypen dat werd beschreven door de participant. Door deelname aan de vragenlijst maakten de participanten kans op een cadeaukaart ter waarde van 25 euro. De supervisor van dit onderzoek koos willekeurig één winnaar uit alle deelnemers.

Voor het analyseren van de data lazen en codeerden alle zes student-onderzoekers in deze studie antwoorden op de vraag: “Kun je deze persoon omschrijven?”. De vragenlijsten werden onder de student-onderzoekers verdeeld, zodat iedere student-onderzoeker 26 beschrijvingen analyseerde. De supervisor van dit onderzoek heeft ook 3 beschrijvingen geanalyseerd.

In deze eerste fase van het coderen werd open coderen toegepast. Dit werd gedaan in Microsoft Excel (versie 2108). De student-onderzoekers maakten codes van alle benoemde elementen in de verzamelde antwoorden die relevant leken voor de onderzoeksvragen en plaatsten deze onder het kopje: open codes. Antwoordonderdelen die geen antwoord gaven op de gestelde vraag werden geplaatst onder het kopje: opmerkingen gemaakt door participant (geen antwoord op de vraag) [remarks made by participant (not an answer to the question)]. Daarnaast kon de eerste codeerder eventuele opmerkingen noteren onder het kopje: opmerking van codeerder [remarks by coder]. In deze fase werd elke student-onderzoeker ingedeeld in twee duo's met verschillende student-onderzoekers om elkaars codes te controleren. De opmerkingen die door de eerste codeerder waren genoteerd, werden doorgenomen en er werd in het duo of in groepsverband besproken welke codering het meest passend was.

In de tweede fase van het coderen werden de eerder gemaakte open codes ingedeeld onder thema's en subthema's, hierbij werd gewerkt in dezelfde duo's als in de eerste fase. Allereerst werden de open codes gekoppeld aan de bestaande thema's van Helgeson (1994): uiterlijk [appearance], persoonlijkheid [personality] en interesses [interests], inclusief de bijbehorende subthema's. Deze werden samengevoegd in een gezamenlijk codeboek in Microsoft Word (versie 16.93). Voor de codes die niet onder deze thema's en subthema's pasten, werden nieuwe thema's en bijbehorende subthema's vastgesteld.

Na de voltooiing van de analyse van de antwoorden van de vragenlijst, werden de antwoorden gesplitst in de antwoorden gegeven door mannen en de antwoorden gegeven door vrouwen. Dit werd gedaan door achter de gegeven beschrijving een 'V' of 'M' te noteren. De aanwezigheid van sekseverschillen in het benoemen van kenmerken voor masculiniteit, femininiteit en non-binariteit werd bepaald door te kijken of bepaalde kenmerken uitsluitend

door vrouwen of uitsluitend door mannen werd benoemd. Deze taken werden in zijn geheel uitgevoerd door één student-onderzoeker.

Om het prototype van masculiniteit weer te geven, werd op basis van de genoemde kenmerken voor de masculiene man en de masculiene vrouw een top 20 samengesteld van de meest genoemde subthema's. Aangezien twee subthema's even vaak werden benoemd en daardoor een gedeelde 20e plaats innamen, bestaat de top 20 voor masculiniteit in totaal uit 21 subthema's. Om het prototype van femininiteit weer te geven, werd op basis van de genoemde kenmerken voor de feminiene vrouw en de feminiene man ook een top 20 samengesteld van de meest genoemde subthema's. Hier werden drie subthema's even vaak benoemd waardoor de top 20 voor femininiteit in totaal uit 22 subthema's bestaat. Het prototype van nonbinariteit bestaat uit 18 subthema's, gebaseerd op de meest genoemde kenmerken voor de non-binaire persoon. De overige subthema's werden slechts eenmaal genoemd. Elke studentonderzoeker deed dit individueel, waarna deze ter controle met elkaar werden vergeleken.

De studie is goedgekeurd door de Ethische Commissie van de Faculteit Gedrags- en Maatschappij Wetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen (EC-BSS) voorafgaand aan data verzameling, met onderzoeksnummer PSY-2425-S-0084. De deelname aan deze studie was vrijwillig. Participanten werd gevraagd om geïnformeerde toestemming te geven aan het begin en deze toestemming aan het einde van de studie opnieuw te bevestigen. De verzamelde gegevens werden vertrouwelijk behandeld, zijn anoniem, en zullen gedurende 10 jaar worden opgeslagen. Participanten konden vragen stellen door contact op te nemen met de begeleider, de Ethische Commissie en de Functionaris Gegevensbescherming van de Rijksuniversiteit Groningen, van wie de contactgegevens aan het begin van de studie werden verstrekt.

Resultaten

Dit onderzoek was er op gericht te onderzoeken welke prototypen jongvolwassenen associëren met masculiniteit, femininiteit en non-binariteit. Masculiniteit werd door

jongvolwassenen geassocieerd met gespierdheid, zelfverzekerdheid en informeel gekleed zijn. Het meest genoemde kenmerk was ‘gespierd’, dit werd 25 keer benoemd. De daaropvolgende kenmerken waren ‘zelfverzekerd’, ‘kleed zich informeel’, ‘kort haar’, ‘zorgzaam’, ‘harig gezicht’, ‘lang’, ‘sterke overtuigingen’ en ‘houdt van sport’. Het kenmerk ‘kleedt zich informeel’ verwijst naar beschrijvingen als “draagt wijdere kleren” [wears wide clothes] en “draagt baggy kleren” [wears baggy clothes]. Het kenmerk ‘sterke overtuigingen’ verwijst hier naar verschillende soorten beschrijvingen. Dit omvat beschrijvingen die aangeven dat deze persoon een sterke mening heeft, beschrijvingen die gaan over de kijk op de samenleving zoals “meest bereid om te volgen wat de samenleving voorschrijft” [most prepared to follow what society prescribes] en beschrijvingen die ingaan op een traditionele kijk op vrouwen zoals “vrouwen horen vrouwelijk te zijn” [women should be womanly]. Negen van de kenmerken vielen onder het thema uiterlijk, zeven bij het thema persoonlijkheid en vijf bij het thema interesses. Tabel 2 toont de volledige top 20 voor masculiniteit.

Tabel 2

Prototype van Masculiniteit

Thema's ^a	Kenmerken	Engels	Frequenties ^b
A	Gespierd	Muscular	25
P	Zelfverzekerd	Confident	22
A	Kleed zich informeel Kort	Dresses casually	19
A	haar	Short hair	18
P	Zorgzaam	Caring	14
A	Harig gezicht	Hairy face	13
A	Lang Sterke	Tall Strong	13
P	overtuigingen	convictions	12
I	Houdt van sport	Likes sports	12
P	Verantwoordelijk	Responsible	10
A	Sterk ^c	Strong	10

I	Gaat uit met vrouwen	Dates women	10
P	Dominant	Dominant	9
I	Fitness	Fitness	9
P	Niet emotioneel	Not emotional	8
P	Praat niet over feelings	Does not talk about gevoelens ^c	8
A	Donker	Dark	8
A	Sterke Strong body kenmerken ^c	8 lichamelijke features	
I	Auto's en Cars en 7 motoren motorcycles		
I	Vermijding van femininity	Avoidance of 7	femininiteit
A	Groot	Big	7

Opmerking. Deze tabel toont de 21 meest genoemde kenmerken voor masculiniteit in het Nederlands en in het Engels. “Codebook”, 2025. Overgenomen uit Google Docs.

^aA: uiterlijk [appearance], P: persoonlijkheid [personality], I: interesses [interests].

^bDeze kolom geeft weer hoe vaak een kenmerk werd genoemd. ^cDeze kenmerken zijn inductief.

Femininiteit werd door jongvolwassenen geassocieerd met het dragen van make-up, aandacht hebben voor uiterlijk en zorgzaamheid. Het meest genoemde kenmerk was ‘draagt make-up’, dit werd 25 keer benoemd. De daaropvolgende kenmerken waren ‘aandacht voor uiterlijk’, ‘zorgzaam’, ‘sociaal’, ‘emotioneel’, ‘lang haar’, ‘draagt jurken’, ‘goed gekleed’ en ‘goed verzorgd’. Het kenmerk ‘emotioneel’ verwijst naar beschrijvingen als “expressief met haar emoties” [expressive with her emotions], “bespreekt emoties” [discusses emotions] en “niet bang om emoties te tonen” [not afraid to show emotions]. Van de 22 kenmerken horen er 11 bij het thema uiterlijk, 8 bij het thema persoonlijkheid, 1 bij het thema interesses, 1 bij het inductieve thema sociale verwachtingen en uitdagingen en 1 bij het inductieve thema biologie. Het inductieve thema ‘sociale verwachtingen en uitdagingen’ verwijst naar beschrijvingen

zoals “krijgt te maken met verwachtingen vanuit de samenleving” [faces expectations from society], “moet zorgen voor kinderen” [has to take care of kids] en “krijgt te maken met vooroordelen vanuit de samenleving” [faces prejudices from society]. Het inductieve thema ‘biologie’ verwijst naar beschrijvingen die ingaan op biologische verschillen zoals “geboren als vrouw” [born as female]. Tabel 3 toont de volledige top 20 voor femininiteit.

Tabel 3

Prototype van Femininiteit

Thema's ^a		Engels	Frequenties ^b
Kenmerken			
A	Draagt make-up ^c	Wears make-up	25
I	Aandacht voor Concern 24 uiterlijk w/appearance P Zorgzaam Caring 23		
P	Sociaal	Social	18
P	Emotioneel	Emotional	17
A	Lang haar	Long hair	15
P	Aardig ^c	Kind	15
A	Draagt jurken	Wears dresses	13
A	Goed gekleed	Well dressed	13
A	Goed verzorgd ^c	Well groomed	13
A	Klein	Small	10
A	Accessoires/sieraden ^c	Accessoires/jewelry	10
Sc	Geconfronteerd met sociale verwachtingen ^c	Confronted with social expectations	10
P	Teder Delicate		8
P	Charmant ^c	Charming	7
A	Zachte kenmerken ^c	Soft features	7
	Traditioneel	Traditional	7
P	Vriendelijk	Friendly	6
P	Gemanicuurde nagels	Manicured nails	6
A	Draagt traditioneel vrouwelijke feminine colors	Wears traditionally kleuren ^c	5
A	Draagt	Wears winter- winterkieren ^c clothes	5
B _c	XX-chromosomen ^c	XX-chromosomes	5

Opmerking. Deze tabel toont de 22 meest genoemde kenmerken voor femininiteit in het Nederlands en in het Engels. “Codebook”, 2025. Overgenomen uit Google Docs.

^aA: uiterlijk [appearance], P: persoonlijkheid [personality], I: interesses [interests], S: sociale verwachtingen en uitdagingen [social expectations and challenges], B: biologie [biology].

^bDeze kolom geeft weer hoe vaak een kenmerk werd genoemd.

^cDeze thema’s en kenmerken zijn inductief.

Non-binariteit werd door jongvolwassenen geassocieerd met sterke overtuigingen, worstelen met genderidentiteit en genderneutraal uiterlijk. Het meest benoemde kenmerk was ‘sterke overtuigingen’, dit kenmerk werd 18 keer benoemd. Het verwijst naar beschrijvingen die ingaan op het steunen van de LHBTI+ beweging, zoals “erg uitgesproken over LHBTI+ rechten” [very outspoken about LGBTQ+ rights] en beschrijvingen die ingaan op nonconforme gedragingen van non-binaire personen, zoals “negeren alles” [ignore everything] en “doen wat ze willen” [do what they want]. Het daaropvolgende meest genoemde kenmerk was ‘worstelt met genderidentiteit’. Dit kenmerk werd 12 keer benoemd en verwijst naar beschrijvingen als “voelen zich niet goed in hun lichaam” [do not feel right in their body], “worstelen met hun leven omdat ze niet in de man/vrouw hokjes passen” [struggle with their life because they do not fit into male/female boxes] en “heeft mogelijk moeite met genderidentiteit” [might struggle with gender-identity]. De daaropvolgende kenmerken waren ‘genderneutraal uiterlijk’, ‘uniek gekleed’, ‘kleurrijk haar’, ‘funky sieraden’, ‘houdt van aandacht’, ‘geen verschil met anderen’, ‘draagt informele kleding’, ‘empathisch’ en ‘kort haar’. ‘Genderneutraal uiterlijk’ verwijst naar beschrijvingen als “dragen geen genderspecifieke kleding” [do not wear gender specific clothing] en uniek gekleed naar

beschrijvingen als “kleed zich niet gebruikelijk” [does not clothe usually], beide werden vijf keer benoemd. Het kenmerk ‘geen verschil met anderen’ verwijst naar beschrijvingen waarbij werd benoemd dat een non-binair persoon niet anders is dan anderen, zoals “denkt aan dezelfde dingen waar andere mensen aan denken” [thinks about the same things other people think about] en “gedraagt zich niet anders dan anderen” [do not behave differently from other people]. Negen van de kenmerken horen bij het thema uiterlijk, zes bij het thema persoonlijkheid, twee bij het thema interesses en één bij het inductieve thema niet anders dan anderen. In totaal zijn er zes kenmerken genoemd die vallen onder het thema interesses. Twee van de onder het thema interesses gevonden kenmerken zijn elkaars tegenovergestelde: geen aandacht voor uiterlijk en aandacht voor uiterlijk. Tabel 4 toont de volledige top 18 voor nonbinariteit.

Tabel 4

Prototype van Non-binariteit

Thema's ^a	Kenmerken	Engels	Frequenties ^b
P	Sterke overtuigingen	Strong convictions	18
P	Worstelt met genderidentiteit ^c	Struggles with gender identity	12
A	Genderneutraal uiterlijk ^c	Gender neutral appearance	5
A	Uniek gekleed ^c	Uniquely dressed	5
A	Kleurrijk haar ^c	Colourful hair	4
A	Funky sieraden ^c	Funky jewellery	4
P	Houdt van aandacht ^c	Likes attention	4
N ^c	Geen verschil met anderen ^c	No different from others	4
A	Kleedt zich informeel	Dresses casually	3
P	Empathisch ^c	Empathic	3

A	Kort haar ^c	Short hair	3
A	Tattoos ^c	Tattoos	2
A	Draagt genderneutrale kleding ^c	Wears gender neutral clothing	2
I	Geen aandacht voor uiterlijk ^c	No concern w/appearance	2
I	Regenbogen ^c	Rainbows	2
A	Draagt make-up ^c	Wears make-up	2
P	Verlegen	Shy	2
P	Onzeker	Insecure	2

Opmerking. Deze tabel toont de 18 meest genoemde kenmerken voor non-binariteit in het

Nederlands en in het Engels. “Codebook”, 2025. Overgenomen uit Google Docs.

^aA: uiterlijk [appearance], P: persoonlijkheid [personality], I: interesses [interests], N: niet anders dan anderen [no different than others].

^bDeze kolom geeft weer hoe vaak een kenmerk werd genoemd. ^cDeze thema's en kenmerken zijn inductief.

Het analyseren van de door mannen en vrouwen gegeven antwoorden, liet zien dat er verschillen waren tussen de kenmerken die mannen en vrouwen benoemden bij het beschrijven van masculiniteit, femininiteit en non-binariteit. Mannen benoemden bij het beschrijven van masculiniteit, femininiteit en non-binariteit minder kenmerken die vielen onder het thema interesses dan vrouwen. Mannen benoemden er in totaal 36, vrouwen in totaal 102.

Bij het beschrijven van masculiniteit werden 18 van de kenmerken uit de top 21 zowel door mannen als door vrouwen benoemd. Drie van de 21 kenmerken werden alleen door vrouwen benoemd: ‘kleed zich informeel’, ‘sterke lichamelijke kenmerken’ en ‘vermijding van femininiteit’. Het kenmerk ‘sterke lichamelijke kenmerken’ verwijst naar beschrijvingen zoals “heeft sterke botstructuur in het gezicht” [has strong bone structure in face], “hardere lichaamskenmerken” [harsher body features] en “heeft een sterke kaaklijn” [has a strong

jawline]. Tabel 5 toont de vergelijking van de genoemde kenmerken voor masculiniteit door mannen en vrouwen.

Tabel 5

Genoemde Kenmerken van Masculiniteit door Mannen en Vrouwen

Thema's ^a	Vrouwen	Mannen
A	Gespierd	Gespierd
P	Zelfverzekerd	Zelfverzekerd
A	Kleed zich informeel Kort	- Kort haar
A	haar	
P	Zorgzaam	Zorgzaam
A	Harig gezicht	Harig gezicht
A Lang overtuigingen sport	Lang P Sterke overtuigingen I Houdt van sport	
P	Verantwoordelijk	Verantwoordelijk
A	Sterk	Sterk
I Gaat uit met vrouwen P	Gaat uit met vrouwen Dominant	
I	Fitness	Fitness
P Niet emotioneel Praat niet over	Niet emotioneel P	Praat niet over
A	gevoelens Donker	gevoelens Donker
A Sterke	- lichamelijke I kenmerken	
I Vermijding van	Auto's en motoren - A femininiteit	Auto's en motoren
	Groot	Groot

Opmerking. Deze tabel toont een vergelijking van de genoemde kenmerken van masculiniteit door mannen en vrouwen. Dikgedrukte kenmerken geven kenmerken weer die uitsluitend door deze sekse werden benoemd. “Codebook”, 2025. Overgenomen uit Google Docs.

^aA: uiterlijk [appearance], P: persoonlijkheid [personality], I: interesses [interests].

Bij het beschrijven van femininiteit werden 20 van de kenmerken uit de top 22 door zowel mannen als vrouwen benoemd. De kenmerken ‘draagt winterkleden’ en ‘worden geconfronteerd met sociale verwachtingen’ werden uitsluitend door vrouwen benoemd. Het kenmerk ‘geconfronteerd met sociale verwachtingen’ verwijst naar beschrijvingen als “wordt geconfronteerd met verwachtingen van samenleving” [faces expectations from society] en “moet zorgen voor partner” [has to take care of partner]. Tabel 6 toont de vergelijking van de genoemde kenmerken voor femininiteit door mannen en vrouwen.

Tabel 6

Genoemde Kenmerken van Femininiteit door Mannen en Vrouwen

Thema's ^a	Vrouwen	Mannen
A	Draagt make-up	Draagt make-up
I	Aandacht voor uiterlijk	Aandacht voor uiterlijk
P	Zorgzaam	Zorgzaam
P	Sociaal	Sociaal
P	Emotioneel	Emotioneel
A	Lang haar	Lang haar
P	Aardig	Aardig
A	Draagt jurken	Draagt jurken
A	Goed gekleed	Goed gekleed
A	Goed verzorgd	Goed verzorgd
A	Klein	Klein

A	Accessoires/sieraden	Accessoires/sieraden
S	Geconfronteerd met sociale verwachtingen	-
P	Teder	Teder
P	Charmant	Charmant
A	Zachte kenmerken	Zachte kenmerken
P	Traditioneel	Traditioneel
P	Vriendelijk	Vriendelijk
A	Gemanicuurde nagels	Gemanicuurde nagels
A	Draagt traditioneel vrouwelijke kleuren	Draagt traditioneel vrouwelijke kleuren
A	Draagt winterkleden	-
B	XX-chromosomen	XX-chromosomen

Opmerking. Deze tabel toont een vergelijking van de genoemde kenmerken van femininiteit door mannen en vrouwen. Dikgedrukte kenmerken geven kenmerken weer die uitsluitend door deze sekse werden benoemd. “Codebook”, 2025. Overgenomen uit Google Docs. ^aA: uiterlijk [appearance], P: persoonlijkheid [personality], I: interesses [interests], S: sociale verwachtingen en uitdagingen [social expectations and challenges], B: biologie [biology].

Bij het beschrijven van non-binariteit werden 11 van de 18 kenmerken door zowel mannen als vrouwen benoemd. Alle kenmerken die vielen onder het thema interesses die werden toegeschreven aan personen met de non-binaire identiteit, waren afkomstig van vrouwen. Binnen de top 18 werden de kenmerken ‘draagt informele kleding’, ‘verlegen’, ‘kleurrijk haar’, ‘draagt make-up’, ‘geen aandacht voor uiterlijk’ en ‘regenbogen’ uitsluitend door vrouwen genoemd. Het kenmerk ‘houdt van aandacht’ werd alleen door mannen benoemd. Tabel 7 toont de vergelijking van de genoemde kenmerken voor non-binariteit door mannen en vrouwen.

Tabel 7*Genoemde Kenmerken van Non-binariteit door Mannen en Vrouwen*

Thema's ^a	Vrouwen	Mannen
P	Sterke overtuigingen	Sterke overtuigingen
P	Worstelt met genderidentiteit	Worstelt met genderidentiteit
A	Genderneutraal uiterlijk	Genderneutraal uiterlijk
A	Uniek gekleed	Uniek gekleed
A	Kleurrijk haar	-
A	Funky sieraden	Funky sieraden
P	-	Houdt van aandacht
N	Geen verschil met anderen	Geen verschil met anderen
A	Draagt informele kleding	-
P	Empathisch	Empathisch
A	Kort haar	Kort haar
A	Tattoos	Tattoos
A	Draagt genderneutrale kleding	Draagt genderneutrale kleding
I	Geen aandacht voor uiterlijk	-
I	Regenbogen	-
A	Draagt make-up	- -
P	Verlegen Onzeker	Onzeker
P		

Opmerking. Deze tabel toont een vergelijking van de genoemde kenmerken van non-binariteit door mannen en vrouwen. Dikgedrukte kenmerken geven kenmerken weer die uitsluitend door deze sekse werden benoemd. “Codebook”, 2025. Overgenomen uit Google Docs. ^aA: uiterlijk [appearance], P: persoonlijkheid [personality], I: interesses [interests], N: niet anders dan anderen [no different than others].

Discussie

Dit onderzoek had als doel te verkennen welke prototypen jongvolwassen associëren met masculiniteit, femininiteit en non-binariteit en of er verschillen zijn tussen de kenmerken die mannen en vrouwen benoemen voor masculiniteit, femininiteit en non-binariteit. Uit de resultaten blijkt dat de prototypische kenmerken van masculiniteit gespierdheid, zelfverzekerdheid en informele kledingstijl zijn. Voor femininiteit zijn dit het dragen van

make-up, aandacht voor het uiterlijk en zorgzaamheid. Non-binariteit wordt gekenmerkt door sterke overtuigingen over onder andere de LHBTI+ beweging, worstelingen met genderidentiteit en genderneutraal uiterlijk. Daarnaast blijkt dat mannen en vrouwen niet altijd dezelfde kenmerken benoemen bij het beschrijven van masculiniteit, femininiteit en non-binariteit. Voor masculiniteit benoemden uitsluitend vrouwen de kenmerken ‘kleed zich informeel’, ‘sterke lichamelijke kenmerken’ en ‘vermijding van femininiteit’. Voor femininiteit benoemden uitsluitend vrouwen de kenmerken draagt ‘winterkleden’ en ‘worden geconfronteerd met sociale verwachtingen’ en voor non-binariteit werden de kenmerken draagt ‘informele kleding’, ‘verlegen’, ‘kleurrijk haar’, ‘draagt make-up’, ‘geen aandacht voor uiterlijk’ en regenbogen alleen door vrouwen benoemd. Het kenmerk ‘houdt van aandacht’, dat werd geassocieerd met non-binariteit, werd uitsluitend door mannen benoemd.

De analyse van de antwoorden van de participanten liet zien dat de prototypische kenmerken voor masculiniteit en femininiteit die gevonden zijn in dit onderzoek sterk overeenkomen met de prototypische kenmerken uit het onderzoek van Helgeson (1994), en dat deze kenmerken grotendeels verdeeld konden worden in de eerder door Helgeson vastgestelde thema's: uiterlijk, persoonlijkheid en interesses. Net als in het onderzoek van Helgeson (1994) werd in dit onderzoek gevonden dat masculiniteit wordt geassocieerd met traditionele kenmerken als gespierd zijn, zelfverzekerdheid en een interesse in sport, terwijl femininiteit werd gekoppeld aan zorgzaamheid, sociaal zijn en aandacht voor uiterlijk. De prototypische kenmerken voor masculiniteit en femininiteit tonen over het algemeen geen grote verandering ten opzichte van eerder onderzoek. Dit suggereert dat traditionele genderopvattingen, zoals ook in eerder onderzoek is aangetoond (Visser, 2002) vaak aanhoudend zijn.

Opvallend was echter dat binnen masculiniteit in dit onderzoek ‘zorgzaam’ ook vaak werd benoemd, terwijl dit in eerder onderzoek voornamelijk werd benoemd in de beschrijving

van femininiteit (Helgeson, 1994). Bovendien werden traditioneel gezien de meer zorgzame waarden aan vrouwen toegeschreven (Elliot, 2016). Dat zorgzaamheid in dit onderzoek vaak werd benoemd als kenmerkend voor masculiniteit, suggereert een mogelijke verschuiving in de manier waarop masculiniteit wordt waargenomen. Zo stelt Elliott (2018) dat masculiniteit aan het veranderen is en steeds vaker wordt gezien als zorgzamer. Bovendien wordt er in Spanje een toename van traditioneel vrouwelijke kenmerken in mannen waargenomen (Zafra & Garcia-Retamero, 2011). Mogelijk worden de grenzen tussen wat als masculien en wat als feminien wordt gezien, minder scherp, en wordt zorgzaamheid niet langer beoordeeld als exclusief passend voor femininiteit, maar als passend bij zowel femininiteit als masculiniteit.

Het prototype van non-binariteit werd in dit onderzoek voor het eerst onderzocht, waardoor dit onderzoek een unieke bijdrage levert aan de bestaande literatuur. Het merendeel van de kenmerken die benoemd werden voor non-binariteit werden niet benoemd voor masculiniteit of femininiteit. Dit suggereert dat mensen zich bewust zijn van het feit dat nonbinariteit, overeenkomsten heeft met, maar niet volledig hetzelfde is als, femininiteit of masculiniteit. Dit bewustzijn wordt verder ondersteund wanneer de bevindingen van dit onderzoek worden vergeleken met die van Helgeson (1994). Hoewel Helgeson in haar onderzoek niet keek naar non-binariteit, werd er toch overlap gevonden tussen de bevindingen van haar onderzoek en dit onderzoek. Zo zijn er drie kenmerken die overeenkomen met de kenmerken die Helgeson (1994) vond in haar onderzoek: ‘onzeker’, ‘verlegen’ en ‘kleed zich informeel’. ‘Onzeker’ en ‘verlegen’ werden in Helgeson haar onderzoek gezien als prototypische kenmerken van femininiteit en ‘kleed zich informeel’ als prototypische kenmerk van masculiniteit. Daarnaast wordt een genderneutraal uiterlijk als prototypisch kenmerk gezien voor non-binariteit, wat in dit onderzoek verwijst naar het hebben van uiterlijke kenmerken die niet masculien en niet feminien zijn of juist zowel masculien als feminien zijn. Non-binariteit wordt dus gekenmerkt door zowel masculiene als feminiene kenmerken, wat in

lijn is met de visie van Bem (1974), die stelt dat de indeling tussen masculiniteit en femininiteit beter kan worden gezien als continuüm.

Het prototypische kenmerk ‘sterke overtuigingen’ gaan in dit onderzoek ondermeer in op het steunen van de LHBTI+ gemeenschap, iets wat vaak werd benoemd door participanten die zich niet als non-binair identificeren, in de beschrijving van non-binariteit. Non-binariteit maakt deel uit van de LHBTI+ gemeenschap (Losty & O’Connor, 2018), wat zou kunnen verklaren waarom participanten deze gemeenschap en het sterk achter deze gemeenschap staan, associëren met non-binariteit. Echter komt dit niet volledig overeen met de ervaringen van personen met de non-binaire identiteit, die zich soms afgewezen voelen door de LHBTI+ gemeenschap (Losty & O’Connor, 2018). De personen die zich identificeren met de nonbinaire identiteit, maar zich afgewezen voelen door de LHBTI+ gemeenschap, zullen de gemeenschap waarschijnlijk niet actief ondersteunen.

Naast sterke overtuigingen werd ook het worstelen met genderidentiteit vaak benoemd. Uit literatuur blijkt dat non-binaire personen problemen kunnen ervaren door hun genderidentiteit (Johnson et al., 2019; Losty & O’Connor, 2018). Zo vinden mensen met een non-binaire identiteit het openbaar maken van hun identiteit soms beangstigend, omdat ze bang zijn niet begrepen te worden (Losty & O’Connor, 2018) en wordt het bestaan van de non-binaire identiteit ook vaak ontkend (Johnson et al., 2019). Dat worstelen met genderidentiteit onder jongvolwassenen gezien wordt als een prototypisch kenmerk van nonbinariteit, suggereert dat erkend wordt dat non-binaire personen deze problemen ervaren.

Voor non-binariteit werden de minste beschrijvingen gegeven, veel kenmerken werden slechts één keer benoemd en twee genoemde kenmerken spraken elkaar tegen. Prototypes dienen als de beste illustraties van de kenmerken die bij een groep horen (Rosch & Lloyd, 1978). Deze bevindingen wekken de indruk dat de kenmerken die het best passen bij nonbinariteit nog niet volledig duidelijk zijn. Dit alles suggereert dat ondanks een toename

van het aantal jongeren dat zich identificeert als non-binair (Mirabella et al., 2022), er mogelijk nog onduidelijkheid is over wat het prototype van non-binariteit precies omvat. Matsuno en Budge (2017) benoemen dat non-binariteit nog niet goed begrepen wordt in de westerse cultuur. De steekproef van dit onderzoek omvat voornamelijk deelnemers uit de westerse cultuur, het beperkte begrip over non-binariteit in deze cultuur, zou kunnen verklaren waarom er onduidelijkheid bestaat over het prototype van deze identiteit.

Uit dit onderzoek is ook gebleken dat mannen en vrouwen voornamelijk dezelfde kenmerken benoemen bij het beschrijven van masculiniteit, femininiteit en non-binariteit, met uitzondering van een aantal kenmerken. Dit komt overeen met de bevindingen van het onderzoek van Helgeson (1994). De gevonden verschillen in dit onderzoek zaten voornamelijk in kenmerken die uitsluitend door vrouwen werden benoemd. Voor masculiniteit benoemden uitsluitend vrouwen de kenmerken ‘kleed zich informeel’, ‘sterke lichamelijke kenmerken’ en ‘vermijding van femininiteit’. Hoewel de specifieke verschillen niet hetzelfde zijn als de gevonden verschillen in dit onderzoek, werd in eerder onderzoek van Aksu et al. (2024) ook gevonden dat vrouwen masculiniteit niet volledig hetzelfde omschrijven als mannen. De kenmerken ‘draagt winterkleden’ en ‘worden geconfronteerd met sociale verwachtingen’ uitsluitend door vrouwen benoemd voor femininiteit. Wat betreft nonbinariteit werden de kenmerken ‘draagt informele kleding’, ‘verlegen’, ‘kleurrijk haar’, ‘draagt make-up’, ‘geen aandacht voor uiterlijk’ en ‘regenbogen’ alleen door vrouwen benoemd. Het kenmerk ‘houdt van aandacht’, dat ook werd geassocieerd met non-binariteit, werd uitsluitend door mannen benoemd. Het feit dat niet alle kenmerken door zowel mannen als vrouwen worden benoemd, suggereert dat er mogelijk sekseverschillen bestaan in hoe masculiniteit, femininiteit en non-binariteit worden omschreven.

Een sterk punt van dit onderzoek is de omvangrijke steekproef, die bestaat uit deelnemers met diverse nationaliteiten uit zowel binnen als buiten Europa. Dit draagt bij aan

een divers perspectief. Daarnaast is in dit onderzoek sprake geweest van veel overleg tussen de zes student-onderzoekers, ook tijdens het coderen van de data. Dit draagt bij aan een consistente interpretatie van de gegevens, wat de betrouwbaarheid van onze bevindingen kan versterken (Cole, 2024). Verder is in dit onderzoek gebruik gemaakt van open vragen voor het beschrijven van de prototypen, wat participanten veel ruimte gaf om hun antwoord te formuleren.

Een minder sterk punt aan dit onderzoek is het feit dat de steekproef meer vrouwen dan mannen bevatten. Onderzoek van Aksu et al. (2024) vond dat vrouwen bij het beschrijven van masculiniteit voornamelijk progressieve normen hanteren. Mogelijk is daarom zorgzaamheid in dit onderzoek als prototypisch kenmerk voor masculiniteit naar voren gekomen, terwijl dit traditioneel gezien met femininiteit werd geassocieerd (Helgeson 1994). De scheve verdeling tussen mannen en vrouwen in de steekproef van dit onderzoek kan mogelijk ook de gevonden sekseverschillen beïnvloed hebben. In dit onderzoek zijn de aanwezigheid van sekseverschillen in het benoemen van kenmerken bepaald door te kijken naar of kenmerken door alleen vrouwen of door alleen mannen werd benoemd. De meerderheid van de gevonden verschillen omvatte kenmerken die uitsluitend door vrouwen werden benoemd, wat het gevolg kan zijn van het grotere aantal vrouwelijke deelnemers. Als de steekproef meer mannen had bevat, hadden deze mogelijk enkele of alle kenmerken benoemd die nu uitsluitend door vrouwen werden benoemd, waardoor de gevonden verschillen niet of in mindere mate aanwezig waren geweest.

Daarnaast is in dit onderzoek gebruik gemaakt van een gemakssteekproef. De steekproef is samengesteld op basis van het sociale netwerk van de student-onderzoekers, waardoor deze voornamelijk bestond uit studenten. Onderzoek stelt dat studenten niet kunnen worden gezien als een goede afspiegeling van de algemene bevolking (Hanel & Vione, 2016). Mogelijk verschillen studenten van niet-studenten in welke kenmerken ze associëren met

masculiniteit, femininiteit en non-binariteit. Onderzoek van Belot et al. (2015) vond dat studenten en niet-studenten verschillen in sociale voorkeuren en strategisch redeneren.

Hoewel er geen literatuur is gevonden die stelt dat deze verschillen van invloed zijn op de gevonden bevindingen in dit onderzoek, tonen ze wel aan dat studenten op bepaalde vlakken kunnen verschillen van niet-studenten. Wat benadrukt dat het mogelijk zou kunnen zijn dat de bevindingen in dit onderzoek anders waren geweest als de steekproef meer niet-studenten had bevat.

Toekomstig onderzoek zou zich kunnen richten op een beter inzicht in de in dit onderzoek gevonden bevindingen, door dit onderzoek te repliceren met een steekproef die een meer gelijke verdeling van mannen en vrouwen bevat. Zo kan worden onderzocht of zorgzaamheid opnieuw wordt gevonden als prototypisch kenmerk voor masculiniteit en of dezelfde sekseverschillen worden waargenomen. Daarnaast kan ook de oververtegenwoordiging van studenten in de steekproef van dit onderzoek van invloed zijn geweest op de gevonden prototypische kenmerken. Een replicatie van dit onderzoek met een steekproef van niet-studenten kan inzicht geven in of deze groep dezelfde prototypische kenmerken benoemd voor masculiniteit, femininiteit en non-binariteit.

De bevindingen van dit onderzoek benadrukken dat problemen die non-binaire personen ervaren erkend worden en zelfs als kenmerkend worden gezien voor de non-binaire identiteit. Problemen kunnen zitten in ondermeer de angst om niet begrepen te worden bij het bekend maken van hun identiteit, wat kan zorgen voor gevoelens van isolatie (Losty & O'Connor, 2018). Gevoelens van isolatie kunnen op lange termijn negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid (Cacioppo & Cacioppo, 2014). Dat problemen die mensen met de nonbinaire identiteit kunnen ervaren op den duur negatieve gevolgen kunnen hebben voor de gezondheid geeft weer dat het belangrijk is om kennis over de non-binaire identiteit te vergroten. Scholen kunnen hier een rol in spelen. Zo liet onderzoek van Spinner et al. (2021)

zien dat schoolinterventies gericht op het verminderen van genderstereotypes bij jonge kinderen door hen hier les over te geven effectief kunnen zijn en de acceptatie van diversiteit binnen genders kunnen vergroten. Door tijdens lessen aandacht te besteden aan de non-binaire identiteit, wat het inhoudt en waarom het belangrijk is deze te respecteren, kan mogelijk kennis over en begrip voor de non-binaire identiteit al op jonge leeftijd tot stand gebracht worden.

Samenvattend, komen de prototypes van masculiniteit en femininiteit grotendeels overeen met de prototypes gevonden in het onderzoek van Helgeson (1994). Echter, suggereert de toevoeging van zorgzaamheid als nieuw prototypisch kenmerk van masculiniteit een mogelijke verschuiving. Non-binariteit wordt gezien als een apart prototype dat zich onderscheidt van masculiniteit en femininiteit, maar ook overeenkomsten met beide heeft. Niet alle kenmerken werden door zowel mannen als vrouwen benoemd, wat suggereert dat er mogelijk sekseverschillen zijn wat betreft de kijk op genderprototypes. De bevinding dat problemen die personen met de non-binaire identiteit kunnen ervaren, als kenmerkend worden gezien voor deze identiteit en dat deze problemen negatieve gevolgen kunnen hebben voor hun gezondheid, benadrukt de noodzaak om hier meer aandacht aan te besteden. Door als school open te staan voor het geven van onderwijs over dit onderwerp, kan kennis over de non-binaire identiteit worden vergroot en zo worden bijgedragen aan een samenleving waarin iedereen zich begrepen en geaccepteerd voelt, ongeacht genderidentiteit.

Referenties

- Aksu, A., Koc, Y., Borinca, I., & Otten, S. (2024). Beyond traditional masculinities: women's perceptions of new masculinities. *Psychology of Men & Masculinities*.
<https://doi.org/10.1037/men0000502>
- Belot, M., Duch, R., & Miller, L. (2015). A comprehensive comparison of students and nonstudents in classic experimental games. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 113, 26–33. <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2015.02.007>
- Bem, S. L. (1974). The measurement of psychological androgyny. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42(2), 155–162. <https://doi.org/10.1037/h0036215>
- Bornstein, Kate (1948–). (2013). In M. Ruby (Ed.), *Contemporary Authors: new revision series* (Vol 255, pp. 60-63). Gale.
<https://link.gale.com/apps/doc/CX3703300023/GVRL?u=groning&sid=bookmark-GVRL&xid=f37602b2>
- Cacioppo, J. T., & Cacioppo, S. (2014). Social relationships and health: the toxic effects of perceived social isolation. *Social and Personality Psychology Compass*, 8(2), 58–72.
<https://doi.org/10.1111/spc3.12087>
- Cole, R. (2024). Inter-rater reliability methods in qualitative case study research. *Sociological Methods & Research*, 53(4), 1944–1975. <https://doi.org/10.1177/00491241231156971>
- Dean, M. L., & Tate, C. C. (2017). Extending the legacy of Sandra Bem: psychological androgyny as a touchstone conceptual advance for the study of gender in psychological science. *Sex Roles*, 76(11–12), 643–654.
<https://doi.org/10.1007/s11199-016-0713-z>
- Elliott, K. (2016). Caring masculinities. *Men And Masculinities*, 19(3), 240–259. <https://doi.org/10.1177/1097184x15576203>
- Elliott, K. (2018). Negotiations between progressive and ‘traditional’ expressions of masculinity among young Australian men. *Journal of Sociology*, 55(1), 108–

123. <https://doi.org/10.1177/1440783318802996>

Genderidentiteit, genderexpressie en non-binariteit. (n.d.).

Radboudumc. <https://www.radboudumc.nl/expertisecentra/geslacht-en-gender/onzexpertise/genderidentiteit-genderexpressie-en-non-binariteit>

Hanel, P. H. P., & Vione, K. C. (2016). Do student samples provide an accurate estimate of the general public? *PLoS ONE*, *11*(12). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0168354>

Helgeson, V. S. (1994). Prototypes and dimensions of masculinity and femininity. *Sex Roles*, *31*(11-12), 653–655.

Jenkin, N., & Vroegh, K. (1969). Contemporary concepts of masculinity and femininity.

Psychological Reports, *25*(3), 679–697.

<https://doi.org/10.2466/pr0.1969.25.3.679>

Joemmanbaks, F., & De Graaf, H. (2023). Kiezen voor een “X”.

https://rutgers.nl/wpcontent/uploads/2023/07/Rapport_Kiezen-voor-een-X_DEF.pdf

Johnson, K. C., LeBlanc, A. J., Deardorff, J., & Bockting, W. O. (2019). Invalidation experiences among non-binary adolescents. *Journal of Sex Research*, *57*(2), 222–233.

<https://doi.org/10.1080/00224499.2019.1608422>

Jones, H. (2024, September 24). *What are gender stereotypes?* Verywell

Health. <https://www.verywellhealth.com/gender-stereotypes-5323771>

Kachel, S., Steffens, M. C., & Niedlich, C. (2016). Traditional Masculinity and Femininity:

Validation of a new scale assessing Gender Roles. *Frontiers in*

Psychology, *7*. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00956>

Losty, M., & O’Connor, J. (2018). Falling outside of the ‘nice little binary box’: A

psychoanalytic exploration of the non-binary gender identity. *Psychoanalytic*

Psychotherapy, *32*(1), 40–60. <https://doi.org/10.1080/02668734.2017.1384933>

- Matsuno, E., & Budge, S. L. (2017). Non-binary/Genderqueer Identities: a Critical Review of the Literature. *Current Sexual Health Reports*, 9(3), 116–120. <https://doi.org/10.1007/s11930-017-0111-8>
- McCarty, M. K., & Burt, A. H. (2024). Understanding perceptions of gender non-binary people: consensual and unique stereotypes and prejudice. *Sex Roles*, 90(3), 392–416. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1007/s11199-024-01449-2>
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (2022, november 14). *Extra aandacht voor ongelijkheid mannen en vrouwen op arbeidsmarkt met maatschappelijke dialoog*. Rijksoverheid.nl. <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/11/14/extraaandacht-voor-ongelijkheid-mannen-en-vrouwen-op-arbeidsmarkt-metmaatschappelijke-dialoog>
- Mirabella, M., Piras, I., Fortunato, A., Fisher, A. D., Lingiardi, V., Mosconi, M., Ristori, J., Speranza, A. M., & Giovanardi, G. (2022). Gender identity and non-binary presentations in adolescents attending two specialized services in Italy. *Journal of Sexual Medicine*, 19(6), 1035–1048. <https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2022.03.215>
- Monro, S. (2019). Non-binary and genderqueer: An overview of the field. *International Journal of Transgenderism*, 20(2–3), 126–131. <https://doi.org/10.1080/15532739.2018.1538841>
- NOS. (2018, oktober 19). *Geen M of V, maar X: voor het eerst paspoort veranderd in genderneutraal*. <https://nos.nl/l/2255409>
- Rosch, E., & Lloyd, B. B. (Eds.). (1978). *Cognition and categorization*. Lawrence Erlbaum.
- Schudson, Z. C., & Morgenroth, T. (2022). Non-binary gender/sex identities. *Current Opinion in Psychology*, 48, 101499. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2022.101499>
- Spinner, L., Tenenbaum, H. R., Cameron, L., & Wallinheimo, A. (2021). A school-based intervention to reduce gender-stereotyping. *School Psychology International*, 42(4), 422–449. <https://doi.org/10.1177/01430343211009944>

- Tseng, J. (2008). Sex, gender, and why the differences matter. *The AMA Journal of Ethic*, 10(7), 427–428. <https://doi.org/10.1001/virtualmentor.2008.10.7.fred1-0807>
- Visser, I. (2002). Prototypes of gender: Conceptions of feminine and masculine. *Women's Studies International Forum* 25(5), 529–539. [https://doi.org/10.1016/S0277-5395\(02\)00312-6](https://doi.org/10.1016/S0277-5395(02)00312-6)
- Wilson, B. D. M. & Meyer, I. H. (2021). Nonbinary LGBTQ adults in the United States. The Williams Institute.
<https://williamsinstitute.law.ucla.edu/wpcontent/uploads/Nonbinary-LGBTQ-Adults-Jun-2021.pdf>.
- Zafra, E. L., & Garcia-Retamero, R. (2011). The impact of nontraditionalism on the malleability of gender stereotypes in Spain and Germany. *International Journal of Psychology*, 46(4), 249–258. <https://doi.org/10.1080/00207594.2010.551123>

Gebruik AI

Geen content gegenereerd door AI is gepresenteerd als mijn eigen werk. Ik erken het gebruik van ChatGPT voor het genereren van materialen voor achtergrondonderzoek en zelfstudie bij het opstellen van deze beoordeling.

Input: Kun je kort benoemen hoe ik het beste kan beginnen aan de introductie van een paper?

Output: Bij het beginnen van de introductie van een paper kun je het best de volgende stappen volgen:

1. **Introduceer het onderwerp:** Begin met een brede context of achtergrondinformatie over het onderwerp. Zorg ervoor dat je de lezer een duidelijk idee geeft van het onderwerp zonder in te veel detail te treden.
2. **Probleemstelling:** Leg kort uit waarom dit onderwerp belangrijk is en wat het specifieke probleem of de vraag is die je gaat onderzoeken.
3. **Doel van het onderzoek:** Geef aan wat je met je onderzoek wilt bereiken en wat de belangrijkste vraag is die je probeert te beantwoorden.
4. **Relevantie:** Geef aan waarom jouw onderzoek relevant is en wat het bijdraagt aan bestaande kennis of praktijk.
5. **Structuur:** Eindig de introductie door kort te schetsen hoe je paper is opgebouwd, zodat de lezer weet wat hij kan verwachten.

Door deze elementen te combineren, bied je de lezer een helder overzicht van je onderzoek en wat ze in de rest van de paper kunnen verwachten.

Ik erken het gebruik van ChatGPT voor het genereren van materialen die in aangepaste vorm zijn verwerkt in mijn werk:

Input: Waar kan ik zien welke versie van Excel ik gebruik?

Output:

Om de versie van Excel te controleren die je gebruikt, kun je de volgende stappen volgen:

6. Open Excel.
7. **Klik op "Bestand"** in de menubalk (links bovenaan).

8. **Selecteer "Account"** (bij sommige versies staat dit als "Office-account").

9. Onder de sectie **Productinformatie**, zie je de versie van Excel, bijvoorbeeld: ^[1]_[SEP] "Microsoft Excel 365 (versie 16.0.XXXX.XXXX)"

Deze informatie helpt je de juiste versie te vinden.

Hierop heb ik de juiste Excel versie gevonden en deze in mijn methode genoteerd.

Input: Wat is juist: kan negatieve gevolgen hebben op gezondheid of kan negatieve gevolgen hebben voor gezondheid?

Output: De juiste formulering is **"kan negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid."**

"Gevolgen hebben voor" is de correcte uitdrukking om te beschrijven wat er wordt beïnvloed door de gevolgen. Dus, in dit geval, de gezondheid is het onderwerp dat door de negatieve gevolgen wordt beïnvloed.

Hierop heb ik de volgende zin geformuleerd en in mijn discussie genoteerd: Gevoelens van isolatie kunnen op lange termijn negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid (Cacioppo & Cacioppo, 2014).

Input: Wat is een synoniem voor daarnaast?

Output: Een synoniem voor "daarnaast" kan zijn:

- **Bovendien**
- **Verder**
- **Ook**
- **Eveneens**
- **In aanvulling daarop**

Afhankelijk van de context kun je een van deze synoniemen gebruiken om variatie in je tekst aan te brengen.

Daarop heb ik in de volgende zin ‘daarnaast’ aangepast naar ‘verder’: Verder is in dit onderzoek gebruik gemaakt van open vragen voor het beschrijven van de prototypen, wat participanten veel ruimte gaf om hun antwoord te formuleren.

Input: Is het ‘een kenmerk benoemden dat vrouwen niet noemden’ of ‘een kenmerk benoemden die vrouwen niet noemden’.

Output: Het correcte is: **"een kenmerk benoemden dat vrouwen niet noemden."**

Dit komt omdat **"kenmerk"** een **het-woord** is, en bij het-woorden gebruik je in het enkelvoud altijd **"dat"** als betrekkelijk voornaamwoord.

Dus de juiste zin is:

*"...terwijl mannen alleen bij non-binariteit één kenmerk benoemden **dat** vrouwen niet noemden."*

Hierop heb ik de volgende zin geformuleerd en in mijn discussie genoteerd: Zo benoemden vrouwen voor zowel masculiniteit, femininiteit als non-binariteit kenmerken die mannen niet benoemden, terwijl mannen alleen bij non-binariteit één kenmerk benoemden dat vrouwen niet noemden.

Input: Wat is ‘uitgevoerd’ in het engels?

Output: Het Nederlandse woord **"uitgevoerd"** kan in het Engels op verschillende manieren worden vertaald, afhankelijk van de context. Hier zijn een paar opties:

- **Executed** → Voor taken, plannen of bevelen die zijn uitgevoerd (*The plan was executed successfully*).
- **Performed** → Voor acties, taken of optredens (*The experiment was performed correctly / The musician performed well*).
- **Carried out** → Voor taken of operaties die zijn uitgevoerd (*The investigation was carried out by experts*).

- **Implemented** → Voor regels, systemen of beleidsmaatregelen die zijn uitgevoerd (*The new policy was implemented last year*).
- **Conducted** → Voor onderzoeken of studies die zijn uitgevoerd (*The survey was conducted by a research team*).

Hierop heb ik de volgende zin geformuleerd en in mijn abstract genoteerd: This research is a partial replication of the research conducted by Helgeson (1994),

Input: Wat is een Engels woord voor ‘bovendien’?

Output: Enkele Engelse woorden die je kunt gebruiken voor "bovendien" zijn:

- **Furthermore**
- **In addition**
- **Moreover**
- **Additionally**

Deze woorden kunnen in academische teksten goed worden gebruikt en hebben allemaal een vergelijkbare betekenis als "bovendien".

Bijvoorbeeld:

- **"Furthermore"** klinkt wat formeler en wordt vaak gebruikt om een extra punt of argument te benadrukken.
- **"In addition"** is ook een gangbare keuze en klinkt iets neutraler.
- **"Moreover"** heeft een iets sterkere nadruk en wordt soms gebruikt om iets te benadrukken dat belangrijker is.
- **"Additionally"** is vergelijkbaar met "in addition" maar kan ook iets formeler klinken.

Je kunt dus kiezen afhankelijk van de toon en context die je wilt geven!

Hierop heb ik de volgende zin geformuleerd en in mijn abstract genoteerd: Furthermore, research on the prototype of non-binarity is entirely absent.